چهره

خدمات مالیاتی در تلفن همراه

داود منظور، رئیس کل سازمان مالیاتی کشور از راه‌اندازی نرم‌افزار کاربردی (اپلیکیشن) جدید مالیاتی خبر داد و گفت: طبق برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته نرم‌افزار جامع تلفن همراه «مالیات من» به‌زودی راه‌اندازی خواهد شد تا پس از طی دوره آزمایشی در ایام دهه فجر به‌صورت رسمی رونمایی شود.

رشد ۵۷ درصدی صدور پروانه ساخت

ارسلان مالکی، سرپرست سازمان ملی زمین و مسکن از رشد ۵۷ درصدی صدور پروانه ساخت خبر داد و گفت: ۳۳ هزار و ۱۸۴ هکتار اراضی خارج از حریم شهرها به‌منظور ایجاد شهرک جدید مکان‌یابی شده تا سیاست نهضت ملی و خانه‌های ویلایی را محقق کنیم.

مذاکرات برای واردات گاز

محمدرضا جولایی، مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز گفت: مجید چگنی، مدیرعامل شرکت ملی گاز در سفری به عشق‌آباد، خواستار افزایش واردات گاز از ترکمنستان برای جلوگیری از افت فشار و قطعی گسترده گاز در استان‌های شمالی ایران شد که ترکمنستان تاکنون پاسخی به این درخواست نداده است.

«جام‌جم» بررسی می‌کند

لایحه بودجه ۱۴۰۲ به روایت ارقام

محمدحسین علی‌اکبری
گروه اقتصاد

دیروز لایحه بودجه سال آینده راهی بهارستان شد و از امروز نمایندگان می‌توانند آن را مورد بررسی قرار دهند. روال به این صورت است که کمیسیون تلفیق بودجه متشکل از نمایندگان در کمیسیون‌های مختلف لوایح بودجه را بررسی می‌کند. همچنین سخنگویی برای کمیسیون تلفیق معرفی خواهدشد و هر روز پس از جلسه نمایندگان مصوبات این کمیسیون را به اطلاع عموم می‌رساند. نمایندگان دولت نیز با توجه به موضوع مورد بررسی در جلسات مجلس حضور دارند. پس از پایان بررسی در کمیسیون تلفیق بودجه راهی صحن علنی خواهدشد. ابتدا کلیات آن به تصویب خواهد رسید و بعد بند به بند آن توسط نمایندگان مجلس تایید یا رد می‌شود. بودجه ۱۴۰۲ با کمی تاخیر راهی مجلس شده که دلیل اصلی آن تداخل با تهیه برنامه هفتم توسعه بود. برنامه ششم توسعه روزهای پایانی خود را طی می‌کند و باید برنامه و هدف‌گذاری پنج‌ساله آینده کشور راهی مجلس می‌شد که این اتفاق نیفتاد و احتمالا برنامه ششم توسعه به مدت یک‌سال تمدید شود. گزارشی که در ادامه می‌خوانید جزئیاتی از لایحه بودجه سال آینده است.

سید ابراهیم رئیسی، ریاست جمهوری دیروز لایحه بودجه ۱۴۰۲ کل کشور را به مجلس تقدیم کرد.

لایحه بودجه، مهم‌ترین سند مالی سالانه دولت به‌شمار می‌رود که رئیس جمهور ضمن تقدیم آن به مجلس شورای اسلامی برای طی تشریفات قانون‌گذاری، در سخنانی مهم‌ترین محورها و جهت‌گیری دولت در بودجه آینده را برای نمایندگان مجلس تشریح می‌کند. لایحه بودجه ۱۴۰۲ کل کشور، دومین بودجه دولت سیزدهم به‌شمار می‌رود که به‌گفته سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی، با رویکرد ضدتورمی و حمایت از تولید نگاشته شده‌است. سخنگوی اقتصادی دولت با تشریح برخی ویژگی‌های لایحه بودجه سال آینده کل کشور، حداقل حقوق کارکنان دولت و معافیت مالیاتی آنان را در این لایحه هفت میلیون تومان، متوسط افزایش حقوق را ۲۰ درصد به صورت پلکانی و رقم درنظر گرفته شده، برای پرداخت یارانه نقدی ۳۶۰ هزار میلیارد تومان و یارانه نان را ۱۰۴ هزار میلیارد تومان اعلام کرده‌است. همچنین دولت قصد دارد به صندوق تثبیت بازار سرمایه ۱۵ هزار میلیارد تومان کمک کند. خاندوزی رقم منابع و مصارف عمومی بودجه سال آینده کل کشور را ۱۹۸۰ هزار میلیارد تومان اعلام کرد. براساس آیین‌نامه داخلی مجلس، پس از تقدیم لایحه بودجه از سوی دولت، نمایندگان مجلس از زمان چاپ و توزیع لایحه تا مدت ۱۵ روز می‌توانند لایحه را بررسی و پیشنهادهای خود را به کمیسیون‌های تخصصی مجلس تقدیم کنند. در گام بعدی کمیسیون‌های تخصصی موظفند حداکثر تا ۱۵ روز پس از چاپ و توزیع لایحه، گزارش خود را به کمیسیون تلفیق تقدیم کنند.

تأمین معیشت

در لایحه بودجه ۱۴۰۲ علاوه بر تأمین ۳۶۰ هزار میلیارد تومان برای پرداخت یارانه نقدی، دولت در جهت حمایت از سفره مردم، ۱۰۴ هزار میلیارد تومان هم برای یارانه نان در نظر گرفته‌است؛ از سوی دیگر با کاهش تعرفه گمرکی نهاده‌های دامی و کالاهای اساسی از ۴ درصد به یک درصد، گام دیگری برای حمایت از معیشت مردم برداشته شده‌است.

افزایش حقوق کارمندان

حقوق بازنشستگان، وظیفه بگیران و مشترکان صندوق‌های بازنشستگی کشوری و لشکری و سایر صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرایی، به میزان متوسط ۲۰ درصد افزایش می‌یابد به نحوی که پس از اعمال این افزایش، حکم حقوق آنها متناسب با سنوات خدمت قابل قبول، از ۶ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان کمتر نباشد. بر این اساس حداقل حکم حقوق کارکنان به میزان هفت میلیون تومان افزایش می‌یابد و حقوق تا سقف هفت میلیون تومان از مالیات معاف خواهدبود. البته حق عائله‌مندی و حق اولاد هم به ترتیب ۵۰ و ۱۰۰ درصد افزایش خواهدداشت.

تولید و اشتغال

برای صندوق‌های دانش بنیان ۳۱ هزار میلیارد تومان یعنی برای هر استان به میزان ۱۰۰۰ میلیارد تومان منابع دیده شده‌است. همچنین بر اساس تبصره ۱۸ لایحه بودجه به شرکت‌ها و سازمان‌های توسعه‌ای اجازه داده شده تا مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد تومان از منابع داخلی را برای کمک به سرمایه‌گذاری در برنامه‌های تحقق رشد و تولید، صادرات کالا و خدمات، حمایت از دانش‌بنیان و ایجاد اشتغال پایدار اختصاص دهند.

حمایت از بورس

۱۵ هزار میلیارد تومان از سهام شرکت‌های دولتی برای حمایت از سهامداران خرد از مخاطرات بازار سرمایه به صندوق تثبیت بازار سرمایه واگذار شود.

از سوی دیگر برای تقویت بنیه شرکت‌ها، بخشی از سودی که به افزایش سرمایه این شرکت‌ها اختصاص پیدا کند با نرخ صفر معافیت مالیاتی محاسبه می‌شود. از سوی دیگر هرگونه توثیق سهام شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری نزد مؤسسات مالی و اعتباری جهت اخذ تسهیلات جز با تأیید کتبی وزیر امور اقتصادی و دارایی ممنوع است.

عمران و مسکن

دولت در لایحه از یک‌سو تأمین منابع مالی برای حمایت از ساخت مسکن را پیش‌بینی کرده و از سوی دیگر امکان تأمین زمین موردنیاز برای احداث پروژه‌های مسکن را فراهم کرده‌است. بودجه عمرانی هم در لایحه دولت افزایش قابل توجهی داشته و به رقم ۳۲۷ هزار و ۹۲۰ میلیارد تومان رسیده‌است؛ این رقم نسبت به لایحه بودجه ۱۴۰۱ رشد بیش از ۲۶ درصدی را تجربه کرده‌است.

مهارآب‌های مرزی

دولت به منظور مقابله با خشکسالی ۳۵ هزار میلیارد تومان منابع برای طرح‌های نیمه‌تمام، مهار آب‌های مرزی و تأمین آب و طرح‌های برق‌آبی صادرشده؛ این رقم نسبت به بودجه امسال سه برابر شده‌است. از سوی دیگر اجرای الگوی کشت در کشور متناسب با منابع آبی، پیگیری و اعتبارات خوبی برای رعایت و مدیریت الگوی کشت، پیش‌بینی شده‌است. افزایش عوارض صادراتی محصولات آب‌بر و انجام حمایت از شهرک‌های گلخانه‌ای و شهرک‌های کشاورزی از دیگر اقدامات مهم دولت در لایحه بودجه برای توجه به مشکل آب و حمایت از تولید کشاورزی است.

رشد سهم مالیات

درآمد مالیاتی حدود ۸۳۸ هزار و ۶۰۹ میلیارد تومان برای سال آینده پیش‌بینی شده‌است که در بخش استانی ۶۱۰ هزار میلیارد تومان و در بخش ملی ۲۲۸ هزار میلیارد تومان است. درآمدهای مالیاتی رشد ۵۹ درصدی داشته‌است. واگذاری دارایی‌های مالی به ارزش ۲۹۴ همت پیش‌بینی شده که منابع حاصل از فروش و واگذاری انواع اوراق مالی و اسلامی ۱۸۵ همت، منابع حاصل از دریافت اصل وام‌ها ۱۸۵۱ میلیارد تومان، منابع حاصل از واگذاری شرکت‌های دولتی ۱۰۶ همت و منابع حاصل از برگشتی سال‌های قبل ۱۱۴۸ میلیارد تومان است.

نفت و صندوق توسعه ملی

سهم صندوق توسعه‌ملی از منابع حاصل از صادرات نفت (نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز) در لایحه بودجه سال آینده، ۴۰ درصد تعیین شد. در لایحه بودجه سال آینده، این مبالغ به صورت ماهانه واریز و از ماه یازدهم سال، محاسبه و تسویه می‌شود.

عوارض خروج از کشور

بر اساس جدول شماره ۱۶ تعرفه‌های درآمدهای دولت در بودجه ۱۴۰۲، عوارض خروج از کشور برای هر نفر در سال آینده در سفر اول ۴۰۰ هزار تومان تعیین شده‌است.

طبق این لایحه، عوارض خروج از کشور برای سفر دوم به میزان ۵۰ درصد و سفرهای سوم و بیشتر به میزان ۱۰۰ درصد افزایش خواهدیافت. همچنین عوارض خروج زائران حج تمتع، عمره برای هر نفر ۱۳۲ هزار تومان است. عوارض خروج هوایی برای زائران عتبات عالیات ۴۵ هزار تومان و عوارض خروج زمینی و دریایی نیز برای این مسافران ۱۵ هزار تومان تعیین شده‌است.

سن بازنشستگی اختیاری

در تبصره ۲۰ لایحه بودجه ۱۴۰۲ آمده‌است: سنوات خدمت مورد قبول برای بازنشستگی تمام مستخدمین مرد و زن دارای حداقل مدرک کارشناسی معتبر در مشاغل اختصاصی در تمام صندوق‌های بازنشستگی اعم از لشکری و کشوری که در سال ۱۴۰۲ بازنشسته می‌شوند، در صورت اعلام نیاز دستگاه و رضایت مستخدم بدون رعایت شرط سنی به مدت دو سال افزایش می‌یابد.

مالیات بر هر نخ سیگار

نرخ مالیات بر هر نخ سیگار تولید داخلی ۵۰ تومان و هر نخ سیگار وارداتی ۸۰ تومان در لایحه بودجه ۱۴۰۱ تعیین شد. از ابتدای سال ۱۴۰۲ به قیمت خرده‌فروشی هر نخ سیگار تولید داخل با نشان ایرانی مبلغ ۵۰ تومان، تولید داخل با نشان بین‌المللی (برند) ۱۰۰ تومان و هر بسته پنجاه گرمی تنباکوی قلیان داخلی ۲۰۰ تومان به عنوان مالیات و هر نخ سیگار وارداتی مبلغ ۸۰۰ تومان و هر بسته ۵۰ گرمی تنباکوی قلیان وارداتی ۳۵ هزار تومان به عنوان حقوق ورودی دریافت تا مطابق ردیف‌های این قانون برای بخش سلامت، ورزش همگانی و ورزش بانوان هزینه شود.

تعرفه واردات موبایل

در تبصره ۷ ماده واحده لایحه بودجه ۱۴۰۲، حقوق ورودی رویه تجاری واردات گوشی تلفن همراه خارجی بالای ۶۰۰ دلار برابر ۱۵ درصد تعیین شد، واردات گوشی در سایر رویه‌ها به مأخذ دو برابر محاسبه و دریافت خواهدشد.

تعیین تکلیف خانه و خودروهای لوکس

بر اساس لایحه بودجه ۱۴۰۲ در بخش مالیات بر واردات کالاها در سال آینده درآمد ۱۲۹ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده‌است. همچنین درآمد ناشی از حقوق ورودی خودرو برای سال آینده ۳۱ هزار و ۹۷۷ میلیارد تومان درآمد برای دولت پیش‌بینی شده‌است. کل مالیات بر واردات خودرو در سال آینده ۱۲۹ هزار و ۷۱۲ میلیارد تومان پیش‌بینی شده‌است. دولت برای تنظیم بازار خودرو به‌عنوان یکی از درخواست‌های امروز مردم، پیش‌بینی واردات دو میلیارد دلار خودروی خارجی کرده که در صورت موافقت مجلس و با توجه به رشد تولید داخل شاهد تنظیم و متعادل شدن قیمت‌ها در این بازار باشیم.

بر اساس تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۲، انواع خودروی سواری و وانت دو اتاق (کابین) دارای شماره انتظامی شخصی در اختیار مالکان اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که قیمت روز خودروی آنها بیش از یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان باشد، نسبت به مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات سالانه خودرو به نرخ یک درصد است.

بر اساس تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۲، واحدهای مسکونی و باغ ویلاهای مجاز که ارزش آنها با احتساب عرصه و اعیان بیش از ۲۰ میلیارد تومان باشد مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات به میزان ۲ در هزار می‌شوند. این مالیات برعهده شخصی است که در ابتدای هرسال مالک واحدهای مسکونی و باغ ویلاهای مذکور است. همچنین واحدهای مسکونی و باغ ویلاهای درحال ساخت، مشمول این مالیات نمی‌شود. وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت، سازمان به اسناد و املاک کشور و شهرداری‌ها موظف هستند امکان دسترسی برخط (آنلاین) به اطلاعات مالکیت املاک موردنیاز سازمان امور مالیاتی کشور در حوزه اماکن را در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار دهند.

بهارستان

مسیر لایحه بودجه

یکی از مهم‌ترین مشکلات بودجه‌های سنواتی حجم زیاد احکامی بود که بخش قابل‌توجهی از آن هرسال در لایحه بودجه تکرار می‌شد؛ این موضوع علاوه بر اتلاف وقت دولت و مجلس بعضا آسیب‌های دیگری به‌خصوص در مورد شفافیت داشت؛ دولت، امسال این احکام را احصا و در قالب یک لایحه جداگانه به مجلس ارسال کرد؛ به‌عبارت دیگر با این اقدام احکام یک‌ساله بودجه از احکام با ماهیت دائمی، تفکیک و با تبدیل‌شدن به قانون دائمی در سال‌های بعدی تکرار نخواهد شد. از سوی دیگر از درج احکام غیرمرتبط با بودجه در لایحه اجتناب شده و قوانین دائمی کشور نیز در معرض تغییر قرار نگرفته‌است. از جهت‌گیری‌ها مهم دیگر لحاظ‌کردن تمام منابع و مصارف در سقف بودجه کل کشور، موضوعی که به کاهش کسری بودجه و کنترل هزینه‌های جاری منجر می‌شود اما شاید شاه‌بیت جهت‌گیری‌های کلی لایحه بودجه ۱۴۰۲ شفافیت باشد؛ این شفافیت در تمام اجزا چه در بخش‌های درآمدی و چه در بخش‌های هزینه‌ای ایجاد شده‌است.

تسهیلات تکلیفی

تبصره ۱۶ لایحه بودجه ۱۴۰۲ مربوط به تسهیلات تکلیفی است. بانک‌های عامل مکلف هستند در چارچوب برنامه کنترل تورم و رشد نقدینگی و ترازنامه بانک‌ها، در سقف ۲۰۰ هزار میلیارد تومان از محل ۱۰۰ درصدی مانده سپرده قرض‌الحسنه (به جز بانک‌های قرض‌الحسنه) و بخشی از سپرده‌های جاری براساس توان تسهیلات‌دهی بانک‌های عامل و به تشخیص شورای پول و اعتبار پس از کسر سپرده قانونی، به موارد مندرج در قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی از جمله؛ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، قوانین مربوط به ایثارگران، قانون جهش تولید مسکن و قانون جهش تولید دانش‌بنیان، تسهیلات قرض‌الحسنه پرداخت کند.

تعیین قیمت در بورس

نهاده‌های کشاورزی شامل کود و بذر اعم از تولید داخلی و وارداتی در سال ۱۴۰۲ صرفا به نرخ‌های مبتنی بر قیمت تمام شده و تک‌نرخی و در مورد اقلامی که در بورس کالا عرضه می‌شود به نرخ‌های کشف شده در بورس عرضه می‌شود. براساس تبصره ۷ ماده واحده لایحه بودجه ۱۴۰۲، دولت موظف است سهم ۱۵ درصدی حقوق دولتی معادن را هر سه ماه یک‌بار به خزانه معین استان واریز کند.

اخذ الکترونیکی عوارض آزادراهی

وزارت راه و شهرسازی مجاز است از طریق مشارکت سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی، اخذ عوارض در همه آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها را به صورت الکترونیک عملیاتی کند. همچنین وزارت راه و شهرسازی مکلف است در تعیین نرخ عوارض جاده‌ای به صورت پلکانی به نحوی عمل کند که حقوق کاربرانی که به‌موقع نسب به پرداخ عوارض اقدام می‌کنند، رعایت و انگیزه الزام برای پرداخت به‌موقع عوارض حفظ شود.

بودجه عمرانی حوزه آبی

براساس لایحه بودجه ۱۴۰۲، بودجه عمرانی حوزه آبی کشور در قالب برآورد مصارف اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای سه شرکت آبفای کشور، مدیریت منابع آب و توسعه منابع آب و نیرو معادل ۲۳ هزار ۴۵۶ میلیارد تومان برآورد می‌شود.